

Les polítiques urbanes són polítiques socials

CONSOL PRADOS

Secretària nacional d'immigració i integració del PSC

Actualment crec que és difícil acotar quines són les polítiques socials, almenys des d'una política d'esquerres. O, dit d'una altra manera, a les tradicionalment anomenades polítiques socials també hem d'afegir algunes altres com a tals des del convenciment que política social és la que transforma i persegueix la justícia social.

Allà on l'acció política es fa pràctica diària és a la ciutat, i la ciutat és en aquests moments, més que mai, la concreció dels canvis socials, demogràfics, culturals,... que transformen el món, i per tant, que transforma les vides de la seva gent. La ciutat és el repte. És una realitat complexa amb els seus riscos i amb les seves oportunitats, i crec que haurem d'imaginar el futur urbà que volem per gestionar el present de forma coherent. Segurament requereix d'una combinació de respostes immediates als interrogants dels nostres barris, i una aposta estratègica per un model urbà cohesionador, competitiu i amb capacitat de situar-se al món en el terreny econòmic i del coneixement. En aquest sentit, com diu Daniel Innerarity, "on no es prepara el futur, la política es limita a gestionar el present", i potser es tracta de governar, més que de gestionar.

Com no puc parlar de tot, acotaré una mica més i em centraré en els riscos d'algunes zones urbanes i per què les polítiques urbanes són polítiques socials. Els riscos de noves bosses de pobresa (i més ara amb la crisi econòmica i la crisi de confiança), no són només de certs col·lec-

tius, sinó també de territoris en el sentit ampli de pobresa: nivell econòmic, qualitat de l'espai públic, situació del parc de vivendes, accés a la formació, al coneixement i a les noves tecnologies, recursos culturals... són els riscos per exemple dels barris antics, o els nascuts als anys seixanta i setanta amb mancances en el planejament urbanístic, als que se sumen nous impactes com la immigració i la crisi econòmica, o

En aquests moments, més que mai, la política necessita de capacitat per crear confiança, i ja no només en el terreny econòmic. Crear confiança per superar la crisi econòmica amb més força, crear confiança en els entorns urbans, tant de les classes mitjanes com dels que viuen amb més neguit els canvis del món que es localitza en el propi barri

barris històrics amb població envellida als que també se sumen aquests impactes. Creixen les incerteses, especialment en determinada població que ha vist canviar el seu paisatge per la immigració d'arreu arribada de forma accelerada i nombrosa. Tenim barris amb percentatges d'immigració molt superiors a la mitjana catalana, provocant no només impactes a nivell demogràfic, cultural o social, sinó en la percepció dels veïns i veïnes (el comerç ha canviat, l'ocupació de l'espai públic, la desconfiança natu-

ral davant la diferència,...). Cal sumar igualment altres situacions, com els canvis en les activitats econòmiques, gent que s'ha fet gran i es manté en els seus pisets amb problemes d'accessibilitat, els joves que han deixat d'estudiar en l'època de feina fàcil però ara són treballadors sense qualificació a l'atur,... Són incerteses i malestars que la gent canalitza com pot. Segurament aquí podem trobar respostes al creixement de l'abstenció en determinades zones urbanes, o l'increment de plataformes puntuals de veïns,... L'espai que no ocupem des de la política de progrés, serà ocupat per altres opcions no tan afortunades, com són les proclames que s'aprofiten d'un cert malestar però que no solucionen res, al contrari, desgasten la convivència. Tenim exemples.

Les polítiques urbanes han de ser integrals i estratègiques. De l'anàlisi sobre què passa a les nostres ciutats i als nostres barris, neix la defensa que la política de mobilitat és política social, la política urbanística és política social, la política en habitatge, en l'accés a les noves tecnologies, la cultura i el coneixement, són polítiques socials. Són polítiques socials des d'una visió urbana i des de la voluntat de cohesionar.

Les infraestructures que milloren la mobilitat, cohesionen el territori i les possibilitats de progrés de les persones; l'urbanisme ha de ser sostenible no només territorialment sinó també socialment; la rehabilitació del parc de vivendes és en aquests moments la més necessària

política social en habitatge; la lluita contra els efectes de la crisi econòmica i la manera com superar-la més enfortits, s'ha de centrar en els entorns urbans i en la capacitació dels treballadors i treballadores sense formació, especialment en la formació i la competència dels joves; la gestió de l'espai públic de qualitat, segur i democràtic; l'acompanyament amb les famílies per enfortir l'escola pública de qualitat i els processos formatius dels infants i adolescents; la inversió en integració de les persones immigrades per afavorir la seva autonomia personal i la mobilitat social, és en benefici de tota la societat; i prioritat absoluta per crear entorns favorables a l'educació, la cultura i el coneixement. Sense coneixement no tenim la suficient llibertat per triar, no tenim les oportunitats per la mobilitat social. No es tracta de tenir unes gàbies d'or però sense oportunitats de progrés. Per això forçosament han de ser polítiques integrals i estratègiques.

Cal dir també que es fa difícil treballar en el terreny de les percepcions de la gent. I sovint també el malestar de certs barris és una qüestió de percepció de l'entorn on es viu, però que no podem ignorar escudats en les dades estadístiques o en els informes de gestió. Perquè la percepció és precisament la que es canalitza de formes diferents, i s'expressa a l'hora d'anar a votar o no, o la que motiva o no a progressar individual o col·lectivament. Torno a recuperar a Daniel Innerarity, "el progressisme està avui allà on es posa en marxa processos per a configurar el futur desconegut, on es gestiona responsablement la incertesa". Trobo un gran raonament, "gestionar responsablement la incertesa". No es pot definir millor.

Dit tot això, cal continuar amb les polítiques de millora urbana (els ajuntaments hi són, treballen, la Llei de barris és una gran mesura i estra-

tègica), s'està avançant força en aquest sentit, però no n'hi ha prou amb actuar, cal explicar. Cal el relat per fer-ho més comprensible i buscar més complicitats. La gent es mereix i agraeix les explicacions, no oblidem que la política és també i en bona mesura comunicació. Per altra banda, cal avaluar l'impacte de les

Les polítiques urbanes han de ser integrals i estratègiques. De l'anàlisi sobre què passa a les nostres ciutats i als nostres barris, neix la defensa que la política de mobilitat és política social, la política urbanística és política social, la política en habitatge, en l'accés a les noves tecnologies, la cultura i el coneixement, són polítiques socials des d'una visió urbana i des de la voluntat de cohesionar

polítiques integrals urbanes. És una pràctica que no es fa gaire, però que trobo necessària. Disposar d'indicadors socials i urbans pot ser una bona pràctica a l'hora de mesurar els resultats de les polítiques públiques.

Polítiques, per altra banda, que han de vestir-se d'una gran dignitat i qualitat. Actuar als barris no ha de ser "cutre". Els equipaments han de ser de ciutat i intergeneracionals, les fires d'entitats han de ser atractives i potser cal deixar de banda "la cartolina", cal sortir una mica de les exclusives i esgotades mostres populars regionals, per posar alguns exemples una mica provocadors. Quines oportunitats i quina imatge de l'entorn si no, donem als infants i joves. Dignificar els entorns urbans es fa des de l'urbanisme i la gestió de l'espai públic, així com des de les mesures socials i de participació. Tot

plegat ha de tenir un full de ruta amb estil. Dignificar per guanyar en confiança.

Dues reflexions per acabar. Segurament els entorns urbans més competitiu seran els més dinàmics econòmicament, però estic convençuda que hi ha elements que afavoreixen aquest dinamisme. I els nivells de benestar col·lectiu, l'accés a la informació, la producció de coneixements, la creativitat i la cultura, el capital humà, i especialment els nivells de cohesió social, afavoreixen el dinamisme d'una regió urbana en sí mateixa i per competir al món. Si no som atractius, estarem més desprotegits de les inclemències. Avancem tots o no avancem del tot.

En aquests moments, més que mai, la política necessita de capacitat per crear confiança, i ja no només en el terreny econòmic. De fet, crec que tot plegat és un tot. Crear confiança per superar la crisi econòmica amb més força, crear confiança en els entorns urbans tant de les classes mitjanes com dels que viuen amb més neguit els canvis del món que es localitza en el propi barri.

Potser més que mai la política és la capacitat de governar l'espai públic, complex, on conviuen diferents interessos, i no simplement gestionar. És a dir, l'acció s'ha d'acompanyar d'una visió de futur i de la paraula i el relat.■